

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DO DEPARTAMENTO DE LATÍN

MATERIAS: LATÍN

CURSOS: 4º ESO e 2 º BAC

ANO ACADÉMICO: 2022-2023

IES MARTAGUISELA. O BARCO DE VALDEORRAS

ÍNDICE

1. MARCO LEGISLATIVO	3
2. CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN.....	4
3. CONTEXTO	5
3.1 Características do centro	6
3.2 Obxectivos adaptados ao contexto do centro e do alumnado	7
Obxectivos Educación Secundaria Obrigatoria.....	7
Obxectivos Bacharelato	8
4. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS	10
4.1 Latín 4º ESO	10
4.2 Latín 2º Bac.....	14
5. ASPECTOS CURRICULARES DE CADA UNIDADE	18
5.1 Latín 4º ESO.	18
5.2 Latín 2º BAC.	26
6. METODOLOXÍA	36
6.1 Estratexias metodolóxicas	36
6.2 Outras decisións metodolóxicas.....	38
7. AVALIACIÓN	39
7.1 Avaliación inicial	39
7.2 Procedemento avaliación continua. Criterios de cualificación.	40
Latín 4º ESO.	40
Latín 2º BAC.	43
7.3 Procedemento de avaliación final	44
7.4 Procedemento de avaliación extraordinaria	45
7.5 Procedemento de recuperación e avaliación de pendentos.....	45

8. OUTRAS AVALIACIÓNS.....	46
8.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente	46
8.2 Avaliación da programación didáctica.....	47
8.2.1 Mecanismo de revisión.....	47
8.2.2 Mecanismo de avaliación e modificación da programación didáctica.....	48
9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE	49
9.1 Medidas ordinarias.....	49
9.2 Medidas extraordinarias.....	51
10. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS	52
11. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	52
12. DATOS DO DEPARTAMENTO	52

(Esta táboa é automática. Pulsando co botón dereito do rato sobre ela permite a actualización de campos. Para o seu correcto funcionamento, débese manter o formato dos títulos e subtítulos do documento)

1. MARCO LEGISLATIVO

Esta programación baséase no seguinte marco normativo:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE)
- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.
- RESOLUCIÓN do 11 de maio de 2018, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación, no curso académico 2018/19, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- ORDE do 13 de xullo de 2016 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- ORDE do 3 de agosto de 2017 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes na etapa de educación secundaria obrigatoria, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Orde do 7 de agosto de 2018 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Lei Orgánica 3/2020, de 29 de decembro (LOMLOE), pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE).
- Orde do 8 de xullo de 2021 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes na etapa de bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta.

- Resolución do 17 de xuño de 2021, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2021/2022.
- Real Decreto 217/2022, do 29 de marzo, polo que se establece a ordenación e as ensinanzas mínimas da educación secundaria obrigatoria.
- Anteproxecto do Decreto polo que se establece a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ORDE do 20 de maio de 2022 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2022/23 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.

2. CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN

Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliáveis. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o “o valor” que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor.

Procedementos e instrumentos	Foron fiixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015))
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3. CONTEXTO

A comarca de Valdeorras está situada no extremo nororiental da Provincia de Ourense e está formada por nove municipios: O Barco de Valdeorras, Carballeda, Larouco, Petín, A Rúa, Rubiá, A Veiga e Vilamartín. A situación económica da zona, baseada fundamentalmente na industria da lousa, atraeu unha considerable poboación inmigrante, o que fai que tanto o noso centro como os da bisbarra reciban alumnado de diferentes nacionalidades, sobre todo de Portugal e Latinoamérica.

Outra das bases da súa economía é a produción de viño de alta calidade (coas variedades autóctonas de godello e mencía acollidos á denominación de orixe Valdeorras). A meirande parte da súa produción está comercializada a través de cooperativas e pequenas adegas . Tamén debemos mencionar o cultivo da castaña e a explotación de xacementos de calcarias, e toda a actividade económica que isto xera na comarca.

3.1 Características do centro

O IES Martaguisela está situado no Barco de Valdeorras (Ourense), centro neurálxico da comarca de Valdeorras, no extremo occidental da vila, onde se atopan a maior parte dos centros educativos da localidade. O horario é de 32 horas semanais distribuídas da seguinte maneira: de 8:30 a 14:10 con dous recreos de 20 minutos; os luns hai clase pola tarde desde as 15:40 ata as 17:20. O alumnado do centro procede maioritariamente do CEIP Julio Gurriarán Canalejas do Barco, que é o centro adscrito, e tamén doutros centros de primaria de localidades próximas. O alumnado de zonas limítrofes utiliza o transporte escolar, gratuíto para os alumnos que están en idade de escolarización obrigatoria, aínda que a maioría vive no casco urbano e acode a pé ao instituto.

A nivel intelectual, podémosnos encontrar con alumnado de todo tipo, polo que debemos ter sempre presente o carácter de diversificación que promove a lei educativa. O centro está dotado dunha biblioteca para os alumnos, na que se poden encontrar libros relacionados coa nosa materia. No curso 2010 -2011 o centro converteuse nun centro ABALAR, empezando co programa en 1º ESO e ampliándose no curso 2011-2012 a 2º de ESO. Dende o noso ámbito, isto é importante xa que dispoñemos nas aulas das novas tecnoloxías e Internet, para mellorar e consolidar a comprensión dos contidos. Neste departamento traballamos en dous obxectivos fundamentais:

- Proporcionar aos alumnos unha madurez intelectual e un conxunto de coñecementos e ferramentas que lle permitan moverse con seguridade e con responsabilidade no entorno social.
- Garantir unha adecuada preparación para que podan acceder a estudos superiores e do mesmo modo se podan desenvolver de forma crítica na vida.

No centro hai unha presenza destacable de alumnos inmigrantes, de nacionalidades variadas, cun claro predominio de alumnos e alumnas procedentes de Portugal e de diversos países iberoamericanos. Non se detectan, en termos xerais, problemas de integración.

3.2 Obxectivos adaptados ao contexto do centro e do alumnado

Obxectivos de Educación Secundaria Obrigatoria

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8	Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

9	Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
10	Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
11	Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
12	Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
13	Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
14	Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Obxectivos de Bacharelato

1	Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

3	Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego
11	Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS

4.1 Latín 4º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ªAvaliac.	Introd.	B1.2. O indoeuropeo. Linguas indoeuropeas e familias lingüísticas.		Set	4	
		B1.3. Linguas de España: linguas romances e non romances.				
	1	B1.1. Marco xeográfico da lingua	"	SET/ Out	9	
		B2.2. Orixes do alfabeto latino				
		B2.3. Pronuncia do latín.				
		B4.2. Casos latinos.				
		B4.1. Elementos da oración				
		B4.4. Oración simple: oracións atributivas e predicativasg				
		B7.1. Vocabulario básico latino				
		B7.2. Composición e derivación				
	2	B5.4. Mitoloxía e relixión.	"	Out/ Nov	8	
		B3.2. Tipos de palabras: variables e invariables				
		B3.3. Concepto de declinación e conxugación				
		B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes				
		B4.2. Casos latinos.				
		B4.4. Oración simple: oracións atributivas e predicativas.				
		B5.1. Períodos da historia de Roma				
		B7.1. Vocabulario básico latino				
	3	B7.2. Composición e derivación	"	Nov		
		B5.4. Mitoloxía e relixión.				
B2.1. Orixes da escritura. Sistemas de escritura						
B1.4. Palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.						
B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes						
	B4.2. Casos latinos					
	B5.1. Períodos da historia de Roma					

		B7.1. Vocabulario básico latino	“	Nov	9	
		B7.2. Composición e derivación				
		B5.4. Mitoloxía e relixión.				
	4	B3.1. Formantes das palabras				
		B3.3. Concepto de declinación e conxugación				
		B3.5. Flexión verbal.				
		B4.6. Construcións de infinitivo e de participio máis transparentes.				
		B6.1. Análise morfolóxica e sintáctica				
		B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución.				
		B5.1. Períodos da historia de Roma				
		B5.2. Organización política e social de Roma				
		B7.1. Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia				
		B7.2. Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.				
B5.4. Mitoloxía e relixión.	x					

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	5	B1.5. Nocións básicas de evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego eao castelán.	“	Dec/Xan	10	
		B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes				
		B3.5. Flexión verbal.				
		B4.3. Concordancia.				
		B6.1. Análise morfolóxica e sintáctica				
		B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.				
		B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución				
		B5.1. Períodos da historia de Roma				
		B7.1. Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia				
		B7.2. Composición e derivación				

		culta: lexemas, prefixos e sufixos.					
		B5.4. Mitoloxía e relixión.					
	6	B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes.					
		B4.2. Casos latinos.					
		B4.5. Oración composta: oracións coordinadas					
		B5.1. Períodos da historia de Roma.					
		B6.1. Análise morfolóxica e sintáctica					
		B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.					
		B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución					
		B5.1. Períodos da historia de Roma.					
		B7.1. Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia					
		B7.2. Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.					
		B7.3. Locucións latinas de uso actual					
		B5.4. Mitoloxía e relixión					x
		7					B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes.
	B3.5. Flexión verbal.						
	B6.1. Análise morfolóxica e sintáctica						
	B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias.						
	B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución						
	B5.3. A familia romana.						
B7.1. Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia							
B7.2. Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.							
B7.3. Locucións latinas de uso actual							
B5.4. Mitoloxía e relixión	x						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª						

Avaliac.	8	B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes	“	Marzo/Abril	14	
		B3.5. Flexión verbal.				
		B4.2. Casos latinos.				
		B6.1. Análise morfolóxica e sintáctica				
		B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias				
		B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución				
		B6.4. Lectura comprensiva de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos				
		B6.5. Producción de pequenos textos propios en lingua latina.				
		B5.5. Vida cotiá: vivenda, alimentación e indumentaria.				
		B7.1. Vocabulario básico latino: léxico transparente; palabras de maior frecuencia				
		B7.2. Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos.				
		B7.3. Locucións latinas de uso actual				
		B5.4. Mitoloxía e relixión.				
	9	B3.4. Flexión nominal e pronominal: substantivos, adxectivos e pronomes	“	Maio/ Xuño	13	
		B3.5. Flexión verbal				
		B4.2. Casos latinos.				
		B6.1. Análise morfolóxica e sintáctica				
		B6.2. Comparación das estruturas latinas coas das linguas propias				
		B6.3. Iniciación ás técnicas de tradución				
		B6.4. Lectura comprensiva de textos latinos orixinais, adaptados ou traducidos				
B6.5. Producción de pequenos textos propios en lingua latina.						
B5.6. Espectáculos públicos: teatro, circo e anfiteatro.						
B7.1. Vocabulario básico latino: léxico						

	transparente; palabras de maior frecuencia				
	B7.2. Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos				
	B7.3. Locucións latinas de uso actual				
	B5.4. Mitoloxía e relixión.				x

4.2 Latín 2º Bac

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ªAvaliac.	1	B2.1 Revisión da 1ª e 2ª declinación. Adxectivos da 1ª clase. As categorías gramaticais.		Set	11	
		B1.1 Mantemento de elementos lingüísticos latinos nas linguas modernas: palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.				
		B3.2 Tipos de oracións e construcións sintácticas				
		B4.1 Transmisión literaria e xéneros literarios latinos: épica, historiografía, lírica, oratoria, comedia e fábula.				
		B6.1 Ampliación de vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
		B6.2 Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua.				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria.				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega.				
	2	B2.1 Revisión da 3ª declinación. Adxectivos da 3ª		Out	11	
		B3.1 Nominativo, vocativo e acusativo				
B3.2 Complementos de lugar						

		B2.2 Sistema de presente en voz activa				
		B1.2 Evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego e ao castelán.				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria.				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
		B4.1 A épica				
	3	B2.1 Repaso da 4ª e 5ª declinación. Graos do adxectivo.		Out/ Nov	11	
		B3.1 Xenitivo, dativo e ablativo				
		B3.3. Oración composta: coordinación				
		B1.2 Evolución fonética, morfolóxica e semántica do latín ao galego e ao castelán.				
		B6.1 Ampliación de vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
		B6.2 Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua.				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
	4	B2.1 Os pronomes		Nov	9	
		B3.1 As preposicións. Os adverbios				
		B3.2 Orden das palabras. Normas de tradución				
		B2.2 Sistema de perfecto en voz activa				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
B4.1 A historiografía						
					x	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	5	B2.2 Sistema de presente en voz pasiva. Verbos depoñentes e semidepoñentes		Dec	13	
		B3.3 Subordinadas adxectivas				
		B6.1 Ampliación de vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
		B6.2 Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua.				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
		B4.1 A comedia				
	6	B2.2 Sistema de perfecto en voz pasiva. O infinitivo		Xan/Feb	17	
		B3.4 Construcións de infinitivo				
		B3.3 Subordinadas substantivas con nexos				
		B6.1 Ampliación de vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
		B6.2 Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua.				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega				
	B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos					
	7	B2.2 O participio		Febreiro/Mar	17	
		B3.4 Construcións de participio				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
		B4.1 A fábula				

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	8	B2.2 Xerundio e xerundivo. Verbos irregulares (I)		Marzo/	9	
		B3.4. Construcións de xerundio e xerundivo.				
		B3.3 Subordinadas adverbiais				
		B6.1 Ampliación de vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
		B6.2 Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua.				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
		B4.1 A oratoria				
	9	B2.2 O supino. Verbos irregulares (II)		Abr.	11	
		B3.4 Construcións de supino				
		B3.3 Subordinadas adverbiais				
		B6.1 Ampliación de vocabulario básico latino: léxico literario, científico e filosófico				
		B6.2 Etimoloxía e orixe das palabras da propia lingua.				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega				
	B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos					
	10	B2.1 Substantivos irregulares		Maio	8	
		B2.2 A conxugación perifrástica. Verbos irregulares e defectivos				
		B3.2 A construción persoal				
		B3.3 Subordinadas adverbiais				
		B6.3 Locucións e expresións latinas incorporadas á lingua coloquial e á literaria				
		B6.4 Composición e derivación culta: lexemas, prefixos e sufixos de orixe latina e grega				
		B5.1 Tradución e interpretación de textos latinos				
	B4.1 A lírica				x	

5. ASPECTOS CURRICULARES DE CADA UNIDADE

5.1 Latín 4º ESO

Latín- 4º ESO													
1º Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro					Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación			Temas transversais			
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca		Obs.
In tr o d.	B1.2	B1.2	cd/caa/cmct	LAB.1.2.1. Define o indoeuropeo e reconece as linguas indoeuropeas e as súas familias, delimitando nun mapa a zona de orixe e as zonas de expansión.	30%			X	X				TIC
		B1.3	csc/caa/cd	LAB.1.3.1. Identifica as linguas que se falan actualmente en Europa, diferenciando pola súa orixe entre indoeuropeas e non indoeuropeas, clasifica as primeiras en familias lingüísticas e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.	30%				X				CA
	B1.3	B1.4	csc/caa/cd	LAB1.4.1. Identifica as linguas que se falan en España, diferenciando pola súa orixe as romances e as non romances, e delimita nun mapa as zonas onde se utilizan.	70%		X			X			TIC
1	B1.1	B1.1	cmct/ccec/caa/cd/csc	LAB1.1.1. Señala sobre un mapa o marco xeográfico no que se sitúa en distintos períodos a civilización romana, delimitando o seu ámbito de influencia e situando con precisión puntos xeográficos, cidades ou restos arqueolóxicos coñecidos pola súa relevancia histórica	40%					X		X	TIC
	B2.2	B2.2	caa/cd	LAB2.2.1. Explica a orixe do alfabeto de diferentes linguas partindo do abecedario latino, sinala as principais adaptacións que se producen en cada unha delas, reconece os tipos de alfabetos usados actualmente en Europa e relaciona cada un coas linguas que os empregan	30%				X	X			EOE
	B2.3	B2.3	ccl	LAB2.3.1. Le en voz alta textos latinos de certa extensión coa pronuncia correcta	50%		X						CL
	B4.2	B4.2	cca/ccl	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	60%	X						X	EOE
				ccl	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	50%	X	X					

B4.1	B4.1	cmcct	LAB4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos adaptados, identificando correctamente as categorías gramaticais presentes nas palabras con flexión e explicando as funcións na oración.	50%	X	X								CL
B4.4	B4.4	cmcct/cca/ccl	LAB4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica as súas características	50%		X			X					EOE
B7.1	B7.1	cca/ccl	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%			X	X						EMP
		cd/cca	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	50%			X	X						CL
B7.2	B7.2	cmcct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X							X	CL
	B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X							EMP
B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.	50%			X	X					X	EC
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X				X	PV
B3.2	B3.2	caa/ccl	LAB3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.	70%	X	X								EOE
B3.3	B3.3	caa/ccl	LAB3.3.1. Define o concepto de declinación e conxugación.	50%	X	X								EOE
B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	50%	X	X								EOE
		ccl/cca	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X				X					CA
B4.2	B4.2	cca/ccl	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	60%	X								X	EOE
		ccl	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	50%	X	X								EOE
B4.4	B4.4	cmcct/cca/ccl	LAB4.4.1. Compara e clasifica tipos de oracións simples, e identifica as súas características	40%		X			X				X	CL
B5.1	B5.1	csc/ csiee/cd	LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	40%					X				X	CL
		caa/ccec/csc	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente	40%					X				X	EMP
		cd/caa/cmcct	LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información	30%					X				X	TIC
		csc/ccec/ccl	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.	60%	X	X								EC
B7.1	B7.1	cca/ccl	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%			X	X						EMP
		cd/cca	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	50%			X	X						CL
B7.2	B7.2	cmcct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X							X	CL
	B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X							EMP
B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes	50%			X	X						EC
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as	50%				X	X				X	PV

2

			principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.										
B2.1	B2.1	cd/ccec	LAB2.1.1. Recoñece diferentes tipos de escritura e clasifícaos consonte a súa natureza e a súa función.	40%						X		X	TIC
B1.4	B1.5	ccl/cca	LAB1.5.1. Identifica e diferencia palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos, en relación co termo de orixe.	50%	X	X							EOE
B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación.	50%	X	X							EOE
			LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X					X			CA
B4.2	B4.2	cca/ccl	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	60%	X							X	EOE
		ccl	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	50%	X	X							EOE
B5.1	B5.1	csc/ csiee/cd	LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras	40%						X		X	CL
		caa/ccec/csc	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente	40%						X		X	CA
		cd/caa/cmct	LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información	30%						X		X	TIC
		csc/ccec/ccl	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias	60%	X	X							EMP
B7.1	B7.1	cca/ccl	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%			X	X					EMP
		cd/cca	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	50%			X	X					CL
B7.2	B7.2	cmct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X						X	CL
	B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X						EMP
B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes	50%			X	X					EC
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X			X	PV
B3.1	B3.1	cmcc/cclt	LAB3.1.1. Descompón palabras nos seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e morfemas, e servíndose destes para identificar desinencias e explicar o concepto de flexión e paradigma.	40%	X					X			EOE
B3.3	B3.3	caa/ccl	LAB3.3.1. Define o concepto de declinación e conxugación.	50%	X	X							EOE
B3.5	B3.5	caa/ccl		50%	X	X							CA

3

			LAB3.5.1. Identifica as conjugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conjugación a partir do seu enunciado.															
		ccl/cca	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e reconece a partir destas os modelos de conjugación.	40%		X				X				X				TIC
	B3.6	caa/ccl	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	40%	X	X				X								EOE
		cd/ccl	LAB3.6.2. Cambia de voz as formas dos tempos verbais do presente, pretérito imperfecto, futuro imperfecto e pretérito perfecto de indicativo	40%	X	X				X								EOE
		caa/ccl	LAB3.6.3. Identifica formas non persoais do verbo, como o infinitivo de presente activo e o participio de perfecto.	40%	X	X				X								EOE
		ccl	LAB3.6.4. Traduce correctamente ao galego e ao castelán diferentes formas verbais latinas.	50%	X	X												CL
B4.6	B4.6	ccl	LAB4.6.1. Recoñece, dentro de frases e textos sinxelos, as construcións de infinitivo e participio	40%		X				X								EOE
4	B6.1	ccl/caa	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión.	50%	X	X												CL
	B6.2	ccl/caa	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	40%		X				X				X				EMP
	B6.3	ccl/caa	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos	40%						X				X				CL
	B5.1	csc/csiee/cd	LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	40%						X				X				CL
		caa/ccec/csc	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente	40%						X				X				CA
		cd/caa/cmcct	LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información	30%						X				X				TIC
		csc/ccec/ccl	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias	60%	X	X												EMP
	B5.2	csiee/csc/ccl	LAB5.2.1. Describe os trazos esenciais que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano.	40%						X				X				EC
		csiee/csc/ccec	LAB5.2.2. Describe a organización da sociedade romana e explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha delas, en comparación cos actuais.	40%	X					X				X				EC
	B7.1	caa/ccl	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%					X	X								EMP
		cd/caa	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	50%					X	X								CL
	B7.2	cmcct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X											X	CL
	B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X											EMP
	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes	50%					X	X								EC
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%					X	X				X			X	PV

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.	
5	B1.5	B1.6	ccl/caa	LAB1.6.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán aplicando as regras fonéticas de evolución.	40%					X		X	EOE
	B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación	50%	X	X						EOE
			ccl/caa	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X				X			CA
	B3.5	B3.5	caa/ccl	LAB3.5.1. Identifica as conxugacións verbais latinas e clasifica os verbos segundo a súa conxugación a partir do seu enunciado	50%	X	X						CA
			ccl/caa	LAB3.5.2. Coñece e identifica as formas que compoñen o enunciado dos verbos de paradigmas regulares e recoñece a partir destas os modelos de conxugación.	40%		X			X		X	TIC
	B4.3	B4.3	ccl	LAB4.3.1. Recoñece nos textos as regras e a concordancia latina, e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	30%		X			X		X	EOE
	B6.1	B6.1	ccl/caa	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión	50%	X	X						CL
	B6.2	B6.2	ccl/caa	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	40%		X			X		X	EMP
	B6.3	B6.3	ccl/caa	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos	40%					X		X	CL
	B5.1	B5.1	csc/csiee/cd	LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	40%					X		X	CL
			caa/ccec/csc	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente	40%					X		X	CA
			cd/caa/cmct	LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información	30%					X		X	TIC
			csc/ccec/ccl	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias.	60%	X	X						EMP
	B7.1	B7.1	caa/ccl/ cd/caa	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia. LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia	40% 50%			X X	X X				EMP CL
	B7.2	B7.2	cmct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X					X	CL
		B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X					EMP
B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes	50%			X	X				EC	
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X		X	PV	
B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación	50%	X	X						EOE	
		ccl/caa	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X				X			CA	
B4.2	B4.2	caa/ccl	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	60%	X						X	EOE	

6		ccl	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	50%	X	X							EOE
	B4.5	B4.5	cca/cmct/ccl	LAB4.5.1. Compara e clasifica tipos de oracións compostas, e diferéncias das oracións simples	40%	X				X			CL
	B6.1	B6.1	ccl/caa	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión	50%	X	X						CL
	B6.2	B6.2	ccl/caa	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	40%		X			X		X	EMP
	B6.3	B6.3	ccl/caa	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos	40%					X		X	CL
	B5.1	B5.1	csc/csiee/cd	LAB5.1.1. Distingue as etapas da historia de Roma e explica os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.	40%					X		X	CL
			caa/ccec/csc	LAB5.1.2. Sabe enmarcar determinados feitos históricos no período histórico correspondente	40%					X		X	CA
			cd/caa/cmct	LAB5.1.3. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos salientables, consultando diferentes fontes de información	30%					X		X	TIC
			csc/ccec/ccl	LAB5.1.4. Describe algúns dos principais fitos históricos da civilización latina, e explica a grandes liñas as circunstancias en que teñen lugar e as súas principais consecuencias	60%	X	X						EMP
	B7.1	B7.1	caa/ccl/ cd/caa	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia	40%			X	X				EMP
				LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia	50%			X	X				CL
	B7.2	B7.2	cmct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X					X	CL
		B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado	50%		X	X					EMP
	B7.3	B7.4	cd/csc/ccec/ccl	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	50%	X	X						EOE
	B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes	50%			X	X				EC
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X		X	PV	
7	B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación	50%	X	X						EOE
			ccl/caa	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X				X			CA
	B3.5	B3.6	caa/ccl	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	40%	X	X			X			EOE
			cd/ccl	LAB3.6.2. Cambia de voz as formas dos tempos verbais do presente, pretérito imperfecto, futuro imperfecto e pretérito perfecto de indicativo	40%	X	X			X			EOE
			caa/ccl	LAB3.6.3. Identifica formas non persoais do verbo, como o infinitivo de presente activo e o participio de perfecto.	40%	X	X			X			EOE
			ccl	LAB3.6.4. Traduce correctamente ao galego e ao castelán diferentes formas verbais latinas	50%	X	X						CL
	B6.1	B6.1	ccl/cca	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión	50%	X	X						CL
	B6.2	B6.2	ccl/caa	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	40%		X			X		X	EMP
	B6.3	B6.3	ccl/caa	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos	40%					X		X	CL
	B5.3	B5.3	csc/ccec/ccl	LAB5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, e analiza a través deles os estereotipos culturais da época en comparación cos actuais.	50%				X			X	EC
	B7.1	B7.1	caa/ccl	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%			X	X				EMP
			cd/caa	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia.	50%			X	X				CL
	B7.2	B7.2	cmct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X					X	CL
	B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X					EMP	

	B7.3	B7.4	cd/csc/ccec/ccl	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	50%	X	X									EOE
	B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.	50%			X	X							EC
		B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X			X			PV

Latín- 4º ESO

3ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.			
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.		CL EOE CA TIC EMP EC PV		
8	B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación	50%	X										EOE
				LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X				X						CA
	B3.5	B3.6	caa/ccl	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo	40%	X	X			X						EOE
			cd/ccl	LAB3.6.2. Cambia de voz as formas dos tempos verbais do presente, pretérito imperfecto, futuro imperfecto e pretérito perfecto de indicativo.	40%	X	X			X						EOE
			caa/ccl	LAB3.6.3. Identifica formas non persoais do verbo, como o infinitivo de presente activo e o participio de perfecto.	40%	X	X			X						EOE
			ccl	LAB3.6.4. Traduce correctamente ao galego e ao castelán diferentes formas verbais latinas.	50%	X	X									CL
	B4.2	B4.2	caa/ccl	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	60%	X							X			EOE
			ccl	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	50%	X	X									EOE
	B6.1	B6.1	ccl/caa	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión	50%	X	X									CL
	B6.2	B6.2	ccl/caa	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	40%		X			X			X			EMP
B6.3	B6.3	ccl/caa	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos	40%					X			X			CL	

	B6.4	B6.4	ccec/ccl	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	40%		X					X	EC
			cmct/cd/ccl	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	30%					X			CA
	B6.5	B6.5	ccl	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto.	30%					X			EOE
		B6.6	ccl	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado	30%		X						EMP
	B5.5	B5.6	cd/ccec/csc/ccl/cs iee/ccl/caa	LAB5.6.1. Distingue e describe o modo de vida en Roma no ámbito privado, analizando os tipos de vivenda, alimentación, vestimenta e coidado persoal e contrasta os da actualidade.	50%	X			X				TIC
	B7.1	B7.1	caa/ccl	LAB7.1.1. Deduce o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%			X	X				EMP
			cd/caa	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia	50%			X	X				CL
	B7.2	B7.2	cmct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X					X	CL
		B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%		X	X					EMP
	B7.3	B7.4	cd/csc/ccec/ccl	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	50%	X	X						EOE
	B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes	50%			X	X				EC
		B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X		X	PV
9	B3.4	B3.4	cd/ccl	LAB3.4.1. Enuncia correctamente substantivos, adxectivos e pronomes en latín, distíngueos a partir do seu enunciado e clasifícaos segundo a súa categoría e a súa declinación	50%	X	X						EOE
			ccl/caa	LAB3.4.2. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente	50%	X				X			CA
	B3.5	B3.6	caa/ccl	LAB3.6.1. Identifica correctamente as principais formas derivadas de cada tema verbal latino: en voz activa o modo indicativo, tanto do tema de presente como do tema de perfecto; en pasiva, o presente, o pretérito imperfecto, o futuro imperfecto e o pretérito perfecto de indicativo.	40%	X	X			X			EOE
			cd/ccl	LAB3.6.2. Cambia de voz as formas dos tempos verbais do presente, pretérito imperfecto, futuro imperfecto e pretérito perfecto de indicativo.	40%	X	X			X			EOE
			caa/ccl	LAB3.6.3. Identifica formas non persoais do verbo, como o infinitivo de presente activo e o participio de perfecto.	40%	X	X			X			EOE
			ccl	LAB3.6.4. Traduce correctamente ao galego e ao castelán diferentes formas verbais latinas.	50%	X	X						CL
	B4.2	B4.2	caa/ccl	LAB4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal e pronominal latina, e explica as principais funcións que realizan dentro da oración.	60%	X						X	EOE
			ccl	LAB4.2.2. Traduce correctamente á súa lingua os casos latinos presentes nos textos e redacta en lingua latina pequenas frases, onde practica o seu uso.	50%	X	X						EOE
	B6.1	B6.1	ccl/caa	LAB6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de frases de dificultade graduada e textos adaptados, para efectuar correctamente a súa tradución ou retroversión	50%	X	X						CL
	B6.2	B6.2	ccl/cca	LAB6.2.1. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global, relacionando estruturas latinas con outras equivalentes nas linguas que coñece.	40%		X					X	EMP
	B6.3	b6.3	ccl/caa	LAB6.3.1. Utiliza correctamente os manuais e o dicionario, analizando a información que proporcionan, para traducir pequenos textos	40%					X		X	CL
	B6.4	B6.4	ccec/ccl	LAB6.4.1. Realiza comentarios sobre determinados aspectos culturais presentes nos textos seleccionados, aplicando para iso os coñecementos adquiridos previamente nesta ou noutras materias.	40%		X					X	EC
				cmct/cd/ccl	LAB6.4.2. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes	30%					X		CA
B6.5	B6.5	ccl	LAB6.5.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en latín sobre un tema proposto	30%					X			EOE	

	B6.6	ccl	LAB6.6.1. Mantén un sinxelo diálogo en latín sobre a base dun tema previamente acordado	30%		X											EMP
B5.6	B5.7	csc/csiee/ccl/cmcct/ccec	LAB5.7.1. Describe as características dos tipos de espectáculos públicos celebrados no teatro, no circo e no anfiteatro, valora o seu mantemento no mundo actual e sitúa nun mapa os teatros, os circos e os anfiteatros conservados máis importantes.	50%	X		X										TIC
B7.1	B7.1	caa/ccl	LAB7.1.1. Deducer o significado de termos latinos non estudados, partindo do contexto ou de palabras da lingua propia.	40%			X	X									EMP
		cd/caa	LAB7.1.2. Identifica e explica as palabras transparentes e de maior frecuencia	50%			X	X									CL
B7.2	B7.2	cmcct/ccl	LAB7.2.1. Identifica e explica os principais prefixos e sufixos, analizando o seu mantemento na propia lingua.	70%	X	X									X		CL
	B7.3	ccl	LAB7.3.1. Identifica a etimoloxía de palabras de léxico común da lingua propia e explica a partir desta o seu significado.	50%			X	X									EMP
B7.3	B7.4	cd/csc/ccec/ccl	LAB7.4.1. Coñece o significado das principais locucións latinas de uso actual e sabe empregalas no seu contexto axeitado, cando se expresa na súa propia lingua.	50%			X										EOE
B5.4	B5.4	ccec/ccl/cd	LAB5.4.1. Identifica os principais deuses, semideuses e heroes da mitoloxía grecolatina, sinala os trazos que os caracterizan e establece relacións entre os deuses máis importantes.	50%			X	X									EC
	B5.5	caa/ccec/cd	LAB5.5.1. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, e sinala as semellanzas e as principais diferenzas que se observan entre ambos os tratamentos.	50%				X	X								PV

5.2 Latín 2º BAC.

Latín- 2º BAC

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV				
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.					
	B2.1	B2.1	caa/ccl	LA2B2.1.1. Nomea e describe as categorías, e sinala os trazos que as distinguen.	60%	X				X							EOE
1		B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X				X							EOE
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	60%	X	X										EMP
	B1.1	B1.1	ccl/caa/ccec	LA2B1.1.1. Recoñece e distingue a partir do étimo latino termos patrimoniais, semicultismos e cultismos, e explica as evolucións que se producen nun e noutro caso.	50%	X				X							CL
	B3.2	B3.2	ccl/caa	LA2B3.2.1. Recoñece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaas con construcións	50%	X				X			X				CL

			análogas existentes noutras linguas que coñeza.															
B4.1	B4.1	ccec/cmct/ccec	LA2B4.1.1. Nomea os aspectos máis salientables referentes á transmisión dos textos clásicos ao longo do tempo.	40%						X					X			EMP
B6.1	B6.1	ccl/cmct/cd	LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán.	50%	X					X								EOE
B6.2	B6.2	caa/ccl/cd	LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza	40%		X				X								CA
		cd/ccl	LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán	50%	X	X												CA
B6.3	B6.3	cmct/csc/cd/ccec/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%		X				X					X			TIC
B6.4	B6.4	ccl/ccec	LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.	60%	X	X												TIC
B2.1	B2.2	cmct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes	60%	X	X				X								EOE
	B2.3	cmct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X	X				X								EOE
	B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X					X								EOE
		ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	60%	X	X				X								EMP
B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución.	60%	X					X								EOE
B3.2	B3.2	ccl/caa	LA2B3.2.1. Recoñece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaas con construcións análogas existentes noutras linguas que coñeza.	50%	X					X					X			CL
B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X	X												EOE
		ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X					X								CL
B1.2	B1.2	ccl/cmct/ccl/ccec/c	LA2B1.2.1. Realiza evolucións de termos latinos ao galego e ao castelán, aplicando as regras fonéticas de evolución, e recoñece palabras da súa lingua que sufriron procesos de evolución semántica, valorando a relación co significado orixinal do étimo latino	40%		X				X					X			EOE
		cd/ccl/caa	LA2B1.2.2. Explica o proceso de evolución de termos latinos ás linguas romances, sinalando cambios fonéticos comúns a distintas linguas dunha mesma familia, e ilustralo con exemplos.	40%		X				X					X			EOE
B6.3	B6.3	cmct/csc/cd/ccec/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%		X				X					X			TIC
B6.4	B6.4	ccl/ccec	LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.	60%	X	X												TIC
B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X					X			EOE
	B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X					X					X			EOE
B4.1	B4.2	caa/ccl/ccec	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	50%	X													EOE
	B4.3	cmct/ccec	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	30%			X											EMP
		cd/ccl	LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.	50%	X													EOE
	B4.4	ccl/csc/ccec	LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen	50%						X								CL
	B4.5	csc/cd/ccl	LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura	40%						X								TIC

4

B3.2	B3.2	ccl/caa	LA2B3.2.1. Recoñece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaaas con construcións análogas existentes noutras linguas que coñeza.	50%	X			X			X	CL
	B3.3	ccl/caa	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán.	50%	X						X	CL
B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X	X						EOE
		ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X			X				CL
B6.3	B6.3	cmcct/csc/cd/ccec/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%		X		X			X	TIC
B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X			X			X	EOE
	B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X			X			X	EOE
B5.2	B5.3	caa/csc/ccec/ccl	LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de te	40%		X		X				CL
B5.3	B5.4	csc/ccec/ccl	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	40%		X		X			X	CL
B5.4	B5.5	ccl/ccec	LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.	40%				X			X	CL
B4.1	B4.2	caa/ccl/ccec	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	50%	X							EOE
	B4.3	cmcct/ccec	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	30%				X				EMP
		cd/ccl	LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.	50%	X							EOE
	B4.4	ccl/csc/ccec	LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen	50%				X				CL
	B4.5	csc/cd/ccl	LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura	40%				X				TIC
		csc/cd/ccl	LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sérvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben	50%				X				EC

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.	
5	B2.1	B2.2	cmcct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes	60%	X				X			EOE
		B2.3	cmcct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X				X			EOE
		B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declinaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X				X			EOE
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	60%	X				X			EMP
	B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X							EOE
			ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X				X			CL
	B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X				X			EOE
	B3.2	B3.3	ccl/caa	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán	50%	X						X	CL
	B3.3	B3.4	caa/ccl	LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan.	50%	X				X			CA
	B6.1	B6.1	ccl/cmct/cd	LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán.	50%	X				X			EOE
	B6.2	B6.2	caa/ccl/cd	LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza	40%		X			X			CA
			cd/ccl	LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán	50%	X	X						CA
	B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X				X		X	EOE
		B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X				X		X	EOE
	B5.2	B5.3	caa/csc/ccec/ccl	LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos	40%		X		X			X	CL
	B5.3	B5.4	csc/ccec/ccl	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	40%		X		X			X	CL
	B5.4	B5.5	ccl/ccec	LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.	40%				X			X	CL
	B4.1	B4.2	caa/ccl/ccec	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	50%	X							EOE
		B4.3	cmcct/ccec	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	30%			X					EMP
			cd/ccl	LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.	50%	X							EOE

	B4.4	ccl/csc/ccec	LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen	50%				X											CL	
	B4.5	csc/cd/ccl	LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura	40%				X											TIC	
		csc/cd/ccl	LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sérvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben	50%				X											EC	
6	B2.1	B2.2	cmcct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes	60%	X	X				X								EOE	
		B2.3	cmcct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X	X				X									EOE
		B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X	X				X									EOE
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. ⁹⁹	60%	X	X				X									EMP
	B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X	X													EOE
			ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X					X									CL
	B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X									EOE
	B3.4	B3.5	ccl/caa	LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións	60%	X					X									EOE
	B3.3	B3.4	caa/ccl	LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan.	50%	X					X									CA
	B6.1	B6.1	ccl/cmct/cd	LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán.	50%	X					X									EOE
	B6.2	B6.2	caa/ccl/cd	LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza	40%		X				X									CA
			cd/ccl	LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán	50%	X	X													CA
	B6.3	B6.3	cmcct/csc/cd/ccec/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%		X				X				X					TIC
	B6.4	B6.4	ccl/ccec	LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.	60%	X	X													TIC
	B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X				X					EOE
		B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	50	X				X				X					EOE
	B5.2	B5.3	caa/csc/ccec/ccl	LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos	40%		X				X									CL
	B5.3	B5.4	csc/ccec/ccl	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	40%		X				X									CL
B5.4	B5.5	ccl/ccec	LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.	40%						X									CL	
B2.1	B2.2	cmcct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos	60%	X	X				X									EOE	

7			noutros termos nos que estean presentes																
	B2.3	cmcct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X	X				X								EOE	
	B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X	X				X								EOE	
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario. ⁹⁹	60%	X	X				X								EMP
	B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X	X												EOE
			ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X					X					X			CL
	B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X								EOE
	B3.2	B3.3	ccl/caa	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán	50%	X											X		CL
	B3.4	B3.5	ccl/caa	LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións	60%	X					X								EOE
	B6.3	B6.3	cmcct/csc/cd/cce c/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%		X				X					X			TIC
	B6.4	B6.4	ccl/ccec	LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.	60%	X	X												TIC
	B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X					X			EOE
			cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X					X					X			EOE
	B5.2	B5.3	caa/csc/ccec/ccl	LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos	40%		X			X						X			CL
	B5.3	B5.4	csc/ccec/ccl	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	40%		X			X						X			CL
	B5.4	B5.5	ccl/ccec	LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.	40%					X						X			CL
	B4.1	B4.2	caa/ccl/ccec	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	50%	X													EOE
		B4.3	cmcct/ccec	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	30%				X										EMP
			cd/ccl	LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.	50%	X													EOE
		B4.4	ccl/csc/ccec	LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen	50%					X									CL
	B4.5	csc/cd/ccl	LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura	40%					X									TIC	
		csc/cd/ccl	LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sérvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben	50%					X									EC	

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.	
8	B2.1	B2.2	cmcct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes	60%	X				X			EOE
		B2.3	cmcct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X				X			EOE
		B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declinaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X				X			EOE
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	60%	X				X			EMP
	B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X							EOE
			ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X				X			CL
	B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X				X			EOE
	B3.2	B3.3	ccl/caa	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán	50%	X						X	CL
	B3.4	B3.5	ccl/caa	LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións	60%	X				X			EOE
	B3.3	B3.4	caa/ccl	LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan.	50%	X				X			CA
	B6.1	B6.1	ccl/cmcct/cd	LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán.	50%	X				X			EOE
	B6.2	B6.2	caa/ccl/cd	LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza	40%		X			X			CA
			cd/ccl	LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán	50%	X	X						CA
	B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X				X		X	EOE
		B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X				X		X	EOE
	B4.1	B4.2	caa/ccl/ccec	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	50%	X							EOE
		B4.3	cmcct/ccec	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	30%			X					EMP
			cd/ccl	LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.	50%	X							EOE
	B4.4	ccl/csc/ccec	LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen	50%				X				CL	

	B4.5	csc/cd/ccl	LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura	40%				X										TIC	
		csc/cd/ccl	LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sérvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben	50%				X										EC	
9	B2.1	B2.2	cmcct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes	60%	X	X				X							EOE	
		B2.3	cmcct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X	X				X								EOE
		B2.4	cd/ccl/caa	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X	X				X								EOE
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	60%	X	X				X								EMP
	B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X	X												EOE
			ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X					X								CL
	B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X								EOE
	B3.2	B3.3	ccl/caa	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán	50%											X			CL
	B3.4	B3.5	ccl/caa	LA2B3.5.1. Identifica formas non persoais do verbo en frases e textos, tradúceas correctamente e explica as súas funcións	60%	X					X								EOE
	B3.3	B3.4	caa/ccl	LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan.	50%	X					X								CA
	B6.1	B6.1	ccl/cmct/cd	LA2B6.1.1. Identifica e explica termos do léxico literario, científico e filosófico, e tradúceos correctamente ao galego e ao castelán.	50%	X					X								EOE
	B6.2	B6.2	caa/ccl/cd	LA2B6.2.1. Deduce o significado de palabras e expresións latinas non estudadas a partir do contexto, ou de palabras ou expresións da súa lingua ou doutras linguas que coñeza	40%		X				X								CA
			cd/ccl	LA2B6.2.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado de palabras de léxico común e especializado do galego e do castelán	50%	X	X												CA
	B6.3	B6.3	cmcct/csc/cd/ccec/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%		X				X					X			TIC
	B6.4	B6.4	ccl/ccec	LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.	60%	X	X												TIC
	B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X					X			EOE
		B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X					X					X			EOE
B5.2	B5.3	caa/csc/ccec/ccl	LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos	40%		X				X								CL	
B5.3	B5.4	csc/ccec/ccl	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	40%		X				X					X			CL	
B5.4	B5.5	ccl/ccec	LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.	40%						X					X			CL	
10	B2.1	B2.2	cmcct/ccl	LA2B2.2.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, diferenciando lexemas e morfemas, e procurando exemplos noutros termos nos que estean presentes	60%	X	X				X								EOE
		B2.3	cmcct/ccl	LA2B2.3.1. Analiza morfoloxicamente palabras presentes nun texto latino, identifica correctamente os seus formantes e sinala o seu enunciado.	60%	X	X				X								EOE
	B2.1	B2.4	cd	LA2B2.4.1. Identifica con seguridade e axudándose do dicionario calquera tipo de formas nominais e pronominais, declínaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán.	60%	X	X				X								EOE
			ccl/caa	LA2B2.4.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía nominal e pronominal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose	60%	X	X				X								EMP

			do dicionario															
B2.2	B2.5	cd/caa/ccl	LA2B2.5.1. Identifica con seguridade e axudándose co dicionario calquera tipo de formas verbais, conxúgaas e sinala o seu equivalente en galego e en castelán	60%	X	X												EOE
		ccl/caa/cd	LA2B2.5.2. Aplica os seus coñecementos da morfoloxía verbal latina para realizar traducións e retroversións, axudándose do dicionario.	50%	X					X								CL
B3.1	B3.1	ccl/caa	LA2B3.1.1. Utiliza axeitadamente a análise da sintaxe nominal e pronominal dun texto para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X								EOE
B3.2	B3.2	ccl/caa	LA2B3.2.1. Recoñece, distingue e clasifica os tipos de oracións e as construcións sintácticas latinas, e relaciónaaas con construcións análogas existentes noutras linguas que coñeza.	50%	X					X								CL
	B3.3	ccl/caa	LA2B3.3.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua latina, e relaciónaaos para traducilos cos seus equivalentes en galego e en castelán	50%	X													CL
B3.3	B3.4	caa/ccl	LA2B3.4.1. Define e comprende os conceptos de oración composta, coordinación e subordinación, sinala exemplos nos textos e recoñece os tipos de oracións compostas, tanto coordinadas como subordinadas, así como os nexos que as caracterizan.	50%	X					X								CA
B6.3	B6.3	cmcct/csc/cd/cce/c/ccl	LA2B6.3.1. Comprende, explica e emprega na lingua propia e no contexto axeitado locucións e expresións latinas que se mantiveron na linguaxe literaria, xurídica, filosófica, técnica, relixiosa, médica e científica.	50%						X								TIC
B6.4	B6.4	ccl/ccec	LA2B6.4.1. Recoñece e explica o significado dos helenismos e dos latinismos máis frecuentes utilizados no léxico das linguas faladas en España, e explica o seu significado a partir do termo de orixe.	60%	X	X												TIC
B5.1	B5.1	ccl/caa	LA2B5.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos latinos para efectuar correctamente a súa tradución	60%	X					X								EOE
	B5.2	cd/caa/ccl	LA2B5.2.1. Utiliza con seguridade e autonomía o dicionario, analizando e valorando correctamente a información gramatical que proporciona, e identifica en cada caso o termo máis acaído na lingua propia, en función do contexto e do estilo empregado polo autor, para unha correcta tradución do texto.	50%	X					X								EOE
B5.2	B5.3	caa/csc/ccec/ccl	LA2B5.3.1. Aplica os coñecementos adquiridos para realizar comentarios lingüísticos, históricos e literarios de textos	40%						X			X					CL
B5.3	B5.4	csc/ccec/ccl	LA2B5.4.1. Identifica o contexto social, cultural e histórico dos textos propostos partindo de referencias tomadas dos propios textos e asociándoas con coñecementos adquiridos previamente.	40%						X			X					CL
B5.4	B5.5	ccl/ccec	LA2B5.5.1. Recoñece e explica a partir de elementos formais o xénero e o propósito do texto.	40%						X								CL
B4.1	B4.2	caa/ccl/ccec	LA2B4.2.1. Describe as características esenciais dos xéneros literarios latinos, e identifica e sinala a súa presenza en textos propostos.	50%	X													EOE
	B4.3	cmcct/ccec	LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina. LA2B4.3.1. Realiza eixes cronolóxicos e sitúa neles autores, obras e outros aspectos relacionados coa literatura latina.	30%						X								EMP
		cd/ccl	LA2B4.3.2. Nomea autores representativos da literatura latina, encádraos no seu contexto cultural, e cita e explica as súas obras máis coñecidas.	50%	X													EOE
	B4.4	ccl/csc/ccec	LA2B4.4.1. Realiza comentarios de textos latinos e sitúaos no tempo, explicando a súa estrutura, se a extensión da pasaxe o permite, e as súas características esenciais, e identifica o xénero ao que pertencen	50%									X					CL
	B4.5	csc/cd/ccl	LA2B4.5.1. Analiza o diferente uso que se fixo dos textos latinos, explorando o mantemento dos xéneros e os temas da literatura latina mediante exemplos da literatura	40%									X					TIC
		csc/cd/ccl	LA2B4.5.2. Recoñece a través de motivos, temas ou personaxes a influencia da tradición grecolatina en textos de autores/as contemporáneos/as, e sérvese deles para comprender e explicar o mantemento dos xéneros e dos temas procedentes da cultura grecolatina, describindo os seus aspectos esenciais e os tratamentos que reciben	50%									X					EC

LE
ND
A
CO
MP
ET
EN
CIA
S

LE
ND
A
TR

ANSVERSAIS

CCL Comunicación lingüística
CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD Competencia dixital
CAA Competencia aprender a aprender
CSC Competencias sociais e cívicas
CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC Conciencia e expresións culturais

CL Comprensión lectora
EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e comunicación
EMP Emprendemento
EC Educación cívica
PV Prevención da violencia

6. METODOLOXÍA

Aspectos xerais:

- Tomando como punto de partida os coñecementos previos de cada alumno, atenderanse as diferentes necesidades coa realización de exercicios individuais, ata acadar ou achegarse ao ritmo da clase.
- Levarase a cabo unha metodoloxía que permita ao alumno aprender por si mesmo e traballar en grupo, aínda que por causa da covid non vai ser posible que estean xuntos pero si que compartan ideas para un traballo en común, favorecendo o intercambio de información, o contraste de puntos de vista e a actitude de cooperación entre todos. A profesora encargárase de guiar e motivar ese proceso de ensino-aprendizaxe.
- Deberá haber unha participación activa, individual e conxunta na resolución das actividades, para favorecer a adquisición dos coñecementos, producindo así unha aprendizaxe máis duradeira.
- Procurarase unha conexión constante entre a parte teórica e a aplicación práctica na sociedade.
- Recurrirase a procedementos e recursos múltiples que susciten o interese do alumno e se adapten ós distintos ritmos de aprendizaxe.
- Farase uso das TIC, principalmente nos temas culturais.
- Usarase a Aula Virtual, que, no caso de ter que abandonar as clases presenciais ou volver ao ensino non presencial, convertírase na ferramenta canalizadora da aprendizaxe, xuntamente co apoio de calquera outro medio telemático, que se considere pertinente.

6.1 *Estratexias metodolóxicas*

- Realización de actividades de coñecementos previos que introduzan e motiven ao alumno na temática a aprender.
- Diversidade de exercicios prácticos que permitan o coñecemento dos conceptos.
- Memorización de certos paradigmas lingüísticos.
- Elaboración de esquemas gramaticais (só en latín)
- Elaboración de mapas eixes cronolóxicos, esquemas, resumos e traballos de investigación sobre temas de cultura.
- Lectura e comentario dos temas do legado, acompañado de material audiovisual.
- Actividades para a aprendizaxe de vocabulario greco- latino a través da súa pervivencia na actualidade.
- Lectura comprensiva de textos orixinais ou traducidos (só en bacharelato)

- Explicación morfosintáctica dos textos e normas para a súa tradución (só en bacharelato)
- Lecturas complementarias.

Secuenciación habitual de traballo na aula

Motivación:

Presentación do tema, na medida do posible con apoio audiovisual, co posterior debate/ comentario sobre o seu paralelismo e pervivencia actuais.

Información da profesora:

En primeiro lugar, farase mención das nocións imprescindibles para o desenvolvemento da unidade.

Á explicación de cada apartado dentro dun tema (lingua, léxico, textos ou legado) seguiralle a correspondente realización de exercicios.

En 4º en menor medida, irase examinando detidamente a gramática de acordo cos textos, realizando simultaneamente a aprendizaxe da flexión nominal e verbal, vocabulario, sintaxe, formación e derivación de palabras(cada tema contén estes diversos apartados).

En 2º farase un repaso previo de toda a morfoloxía vista no curso anterior, e o que non se puido ver e ademais unha ampliación das cuestións morfolóxicas irregulares. Prescindiremos de complicacións innecesarias, limitándonos ás estruturas regulares.

A aprendizaxe sistemática das declinacións e das conxugacións obedece a que son, ó noso modo de ver, instrumentos imprescindibles para o grao de perfección que se necesita para a tradución.

As explicacións fonéticas referiranse ás regras necesarias para a comprensión de diversos fenómenos que explican a evolución dende o indoeuropeo ás linguas clásicas, e dende estas ás linguas que emprega o alumno.

Antes de explicar as cuestións sintácticas realizarase unha comprobación previa das similares nas linguas propias, necesaria para a súa aprendizaxe. Faremos fincapé en todo aquilo que ofrezca un uso diferente, e a súa equivalencia ás nosas linguas non sexa fácilmente deducible. As explicacións insistirán nas diferenzas coa lingua materna do alumno. Será fundamental resaltar paralelismos e conexións en vez de explicar como algo distinto todo o que ten tratamento análogo nas linguas clásicas. Completarase o esquema das relacións sintácticas vistas en 1º, con especial interese no proceso da subordinación.

Ao principio en 4º, estas estruturas morfosintácticas basearanse na tradución de frases cortas seleccionadas e sinxelas. Será unha selección accesible ao nivel dos alumnos. A práctica da tradución será graduada, acorde aos coñecementos do alumno, para que resulte eficaz. Máis adiante traduciranse textos máis amplos con unidade de contido, e que nos permitirán, ó mesmo tempo, o estudo da lingua e léxico greco-latinos e o afondamento no coñecemento dos aspectos culturais máis significativos de Roma e Grecia.

En 4º usarán o vocabulario que lle proporcione a profesora xunto cos textos..

En 2º , coa axuda do dicionario, serán os textos, principalmente os da Selecta, proporcionada polo grupo de traballo de latín no curso pasado, a base para a aprendizaxe da morfoloxía, sintaxe e literatura.

Para as expresións latinas, primeiro explicarase o seu significado e a continuación, faranse diferentes actividades que permitan o estudo das mesmas, como exemplo do latín usado actualmente.

En latín as explicacións serán referentes aos catro apartados en que se estruturan estas materias.

Cando sexa preciso reforzar ou afondar nas mesmas, farase atendendo ás necesidades que requira cada alumno..

Para diversas cuestións, e principalmente para as que non sexan estritamente lingüísticas, recurriremos á axuda das TIC, resumos, esquemas traballos de investigación.

Traballo persoal:

Resolución dos exercicios de cada unidade correspondentes ás explicacións teóricas.

Realización de esquemas gramaticais para a súa posterior memorización .

Análise morfosintáctica, lectura en voz alta e tradución de textos de dificultade graduada. Comentario dos mesmos .

Comprensión dos temas de cultura mediante lectura, esquemas, resumos ou traballos de investigación.

Realización dalgunha actividade conxuntamente, pero sen estaren xuntos, estimulando o traballo en equipo.

Lectura das obras recomendadas e realización de traballos de investigación propostos.

Avaliación:

- Observación directa do traballo do alumno na clase.
- Demostración oral do traballo diario.
- Traballos individuais e, en menor medida, en grupo. Exposición dos mesmos.
- Probas orais e escritas.

6.2 Outras decisións metodolóxicas

Materiais e recursos didácticos

Recursos das propostas didácticas, con actividades de reforzo e ampliación, lecturas e actividades complementarias.

Utilización de material diverso procedente de varios libros de texto.

Recursos dixitais dispoñibles: Aula Virtual e recursos na web para uso do alumnado e do profesorado.

Material elaborado pola profesora.

Materiais adicionais dos fondos da Biblioteca do Centro.

7. AVALIACIÓN

7.1 *Avaliación inicial*

Procedementos de avaliación inicial

En que data se realizará?

Levarase a cabo nas semanas iniciais de curso.

En que consistirá? (proba tipo test, preguntas e respostas, confección de mapas, gráficas, etc relacionados cos estándares?)

A observación directa das actividades propostas na clase servirá de indicador do grao de coñecementos de cada alumno.

- En 4ª da ESO, ao ser materias cursadas por primeira vez, serán exercicios prácticos fundamentalmente das linguas propias, enfocados aos estándares que se pretenden acadar nas clásicas. Ditos exercicios versarán sobre morfoloxía, sintaxe, comprensión dun texto, capacidade de síntese, expresión escrita, etimoloxía e cuestións sinxelas de cultura e civilización clásica.
- En 2º BAC farase unha proba de coñecementos previos de morfoloxía sintaxe e xeografía e historia de Roma do curso anterior.

Cales serán as consecuencias dos resultados?

A valoración dos resultados permitirá establecer as tarefas complementarias individuais que precisa realizar cada alumno ata acadar o nivel desexado.

7.2 Procedemento avaliación continua. Criterios de cualificación.

Latín 4º ESO:

Criterios sobre a avaliación e cualificación	
1º Avaliación	<p>Cálculo da nota da 1º avaliación:</p> <p>1 proba escrita por aval: 60%</p> <p>Traballo individual ou colectivo: 15%</p> <p>Traballo no caderno: 15%</p> <p>Observación: 10%</p> <p>A media dos 4 apartados deberá ser igual ou superior a 5 para aprobar a avaliación.</p>
	<p>Procedemento de recuperación da 1º avaliación:</p> <p>Cando o/a alumno/a non acadou unha valoración igual ou superior a 5 deberá realizar unha proba escrita xusto despois da 1ª avaliación sobre os contidos máis significativos de todo o trimestre. Consistirá en cuestións de tipo variado (será o mesmo modelo de preguntas das actividades que realizamos a diario en clase).</p>
2º Avaliación	<p>Cálculo da nota da 2º avaliación:</p> <p>1 proba escrita por aval: 60%</p> <p>Traballo individual ou colectivo: 15%</p> <p>Traballo no caderno: 15%</p> <p>Observación: 10%</p> <p>A media dos 4 apartados deberá ser igual ou superior a 5 para aprobar a avaliación.</p>

	<p>Procedemento de recuperación da 2º avaliación:</p> <p>Cando o/a alumno/a non acadou unha valoración igual ou superior a 5 deberá realizar unha proba escrita xusto despois da 2ª avaliación sobre os contidos máis significativos de todo o trimestre. Consistirá en cuestións de tipo variado (será o mesmo modelo de preguntas das actividades que realizamos a diario en clase).</p>
<p>3º Avaliación</p>	<p>Cálculo da nota da 3º avaliación:</p> <p>1 proba escrita por aval: 60%</p> <p>Traballo individual ou colectivo: 15%</p> <p>Traballo no caderno: 15%</p> <p>Observación: 10%</p> <p>A media dos 4 apartados deberá ser igual ou superior a 5 para aprobar a avaliación.</p>
	<p>Procedemento de recuperación da 3º avaliación:</p> <p>Cando o/a alumno/a non acadou unha valoración igual ou superior a 5 deberá realizar unha proba escrita xusto despois da proba da 3ª avaliación sobre os contidos máis significativos de todo o trimestre. Consistirá en cuestións de tipo variado (será o mesmo modelo de preguntas das actividades que realizamos a diario en clase).</p>
<p>Cualificación final</p>	<p>Cálculo para obter a cualificación final de curso:</p> <p>A nota final do curso será a media aritmética das tres avaliacións parciais, ou da súa recuperación(sempre e cando a nota sexa superior), podendo modificarse en función das actividades de reforzo, recuperación e ampliación desenvolvidas, segundo o seguinte procedemento:</p> <ul style="list-style-type: none"> - No caso do que a media das tres avaliacións sexa suficiente para acadar o aprobado final, o alumnado poderá redondear a súa cualificación ao enteiro inmediatamente superior se realiza correctamente as tarefas de ampliación propostas durante o período comprendido entre a 3ª avaliación e a avaliación final.

	- No caso do alumnado que a media das tres avaliacións non sexa suficiente para acadar o aprobado final, o alumnado realizará as tarefas/probas de recuperación deseñadas da parte ou partes da materia que precise recuperar. A cualificación final construírase tendo en conta a mellor nota acadada para calcular novamente a media.
Alumnado de materia pendente	Neste curso non hai alumnado coa materia pendente

Metodoloxía e actividades para o período comprendido entre a 3ª avaliación e a avaliación final (apoio, reforzo, recuperación, ampliación e titoría)	
Metodoloxía	Simultaneárase o traballo individual e por grupos do alumnado propoñendo actividades de repaso, reforzo e ampliación.
Actividades tipo	As actividades de recuperación serán as mesmas, ou semellantes ás desenvolvidas ao longo do curso. Reforzaranse os aspectos claves da materia adaptándoos ás necesidades individuais de cada alumno/a. Como actividades de ampliación proporáanse traballos de investigación que permitan ampliar os coñecementos e competencias do alumnado ou faranse pequenas traducións do libro do texto (Narratio) coa finalidade de aplicar os contidos gramaticais impartidos durante o curso, preparándoos deste xeito para o seguinte curso.
Materiais e recursos	O libro de texto de Latín de Santillana. Diccionario de mitología griega y romana de Pierre Grimal. Héroes y dioses de la antigüedad. Los diccionarios del arte. Deuses e heroes da mitoloxía grega. Texto de Michael Gibson, ilustración de Giovanni Caselli.

Orbis Sensualium pictus de Iohannes Amos Comenius.

Recursos na rede: <https://recursos.cnice.mec.es>

Latín 2º BAC:

Como se cualifican as probas, traballos individuais ou colectivos, traballo no caderno, observación. Ponderación, redondeo, ...

Unha ou dúas probas escritas por aval.:			cualificadas sobre	10	puntos
Traducións feitas na casa ou outras actividades :	“	“		1	punto
Traballo individual ou colectivo:	“	“		0.5	“
Traballo no caderno	“	“		0,5	“
Observación:	“	“		1	“

O alumno/-a que copie nunha proba escrita será cualificado cun cero en dita proba. A mesma cualificación lle corresponderá á non comparecencia sen xustificar a un exame.

A non realización da proba escrita, do traballo individual/colectivo e do traballo na libreta suporá restar a correspondente puntuación.

Como se fai a media de cada unha das avaliacións? Ponderación, redondeo,

- En 2º, en latín a nota dunha proba ou a media de dúas probas escritas, con parte teórica (5 puntos) e práctica (5 puntos) → 70% .
- A suma dos restantes procedementos → 30% (- 0.25 puntos por cada chamada de atención na clase por mal comportamento)
- Entre as dúas porcentaxes é preciso acadar un cinco.
- Redondeo: Redondearase ao dígito máis próximo.

Que aspectos se van valorar dentro da observación do traballo na aula?

- Interese, atención e boa disposición.
- Participación e iniciativa.
- Realización das actividades.
- Progreso nas competencias.
- Utilización a diario do material básico.
- Asistencia regular a clase e puntualidade.
- Respecto aos compañeiros e á profesora.
- Cumprimento das normas que rexen o Protocolo COVID.

Como se recupera unha proba non superada?

Non se contempla facer recuperación dunha proba solta en bacharelato.

Como se recupera unha avaliación non superada?

A 1ª recupérase na 2ª, e esta na 3ª. Ademais, haberá algunha pregunta relativa á teoría da avaliación anterior/anteriores non superada.

Se o que debe superarse é algún dos outros procedementos, tentarase logralo na seguinte avaliación analizando a súa evolución.

É obrigatorio obter algunha cualificación positiva nos distintos apartados que configuran a porcentaxe do 30%. A non realización dalgún deles conleva a súa correspondente cualificación negativa, podendo supoñer unha avaliación non superada.

7.3 Procedemento de avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

Aquel que non acade un cinco na 3ª avaliación.

En que consistirá a proba ?

Incluirá preguntas de teoría (5 puntos) e práctica de tradución con análise sintáctica a e morfolóxica(5 puntos).

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentes, todos, ...

Todos poderán ser obxecto de avaliación.

Como se elabora a cualificación final. Ponderación, redondeos, etc?

A nota final será a da terceira avaliación. Se é preciso realizar a proba final, a cualificación será a desta proba.

O alumnado que requira subida de nota deberá realizar esta proba final.

- Redondeo: efectuarase un redondeo ao dígito máis próximo ao longo das tres avaliacións.
- Na avaliación final farase un redondeo á alza a partir das cinco décimas.

7.4 Procedemento de avaliación extraordinaria

Que tipo de proba se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas, etc.

Este curso só haberá avaliación extraordinaria en 2º B.A.C. . Será unha proba similar á avaliación ordinaria, con preguntas relativas aos contidos dos tres trimestres. Incluirá preguntas de teoría (5 puntos) e práctica de tradución con análise sintáctica e morfolóxica (5 puntos).

Como se cualifica, redondeos, etc?

Cualificarase sobre dez puntos.

Correspóndenlle 5 puntos á parte de tradución coa súa análise sintáctica e morfolóxica e 5 puntos á teoría, aténdonos aos criterios de cualificación das probas de avaliación do bacharelato para o acceso á Universidade. Efectuarase redondeo á alza a partir das cinco décimas. A cualificación será a desta proba.

7.5 Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento, etc?

Tras as explicacións pertinentes do tema, haberá un seguimento diario individualizado dos exercicios adicionais sobre os contidos básicos, que deberán ser feitos na casa. Para os temas de cultura requírese a realización de traballos que deberán ser entregados nos prazos estipulados.

Como se avalía? (Avaliacións parciais, avaliación final, cualificación de traballos realizados, etc.)

A cualificación por avaliación obterase de:

Unha proba escrita(no primeiro trimestre)	70%
Traballos de investigación	20%
Traballo realizado na clase/casa	10%

Como se elabora a cualificación final. Ponderación, redondeos, etc?

A nota final será a que se obteña da suma dos 3 apartados.

Farase un redondeo á alza a partir das cinco décimas.

Que tipo de proba extraordinaria se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas, etc.?

Incluirá preguntas de teoría (gramática, cultura e historia) e práctica de tradución.

Como se cualifica, redondeos, etc?

Cualificarase sobre dez puntos.

Farase un redondeo á alza a partir das cinco décimas

8. OUTRAS AVALIACIÓNS

8.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
Proceso de ensino:				
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				

7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

8.2 Avaliación da programación didáctica

8.2.1 Mecanismo de revisión

Con que periodicidade se revisará

Anualmente ou cando fose preciso

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

Tentarase axustar máis o traballo na aula ás sesións de clase.

8.2.2 Mecanismo de avaliación e modificación da programación didáctica

Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica	Escala			
	1	2	3	4
(Indicadores de logro)				
1.- Diseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Diseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos				

previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

9.1 Medidas ordinarias

Organizativas	Curriculares
----------------------	---------------------

<p>1. Adecuouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo?</p> <p>a) Tempos diferenciado, horarios específicos, etc. Non.</p> <p>b) Espazos diferenciados? En latín II, na aula de desdobres Bach III.</p> <p>c) Materiais e recursos didácticos diferenciados? Recursos de reforzo.</p> <p>2. Faise algún desdobramento de grupos? Non.</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non.</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non.</p> <p>5. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Non.</p> <p>6. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á</p>	<p>1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.? Non.</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Se fose preciso si.</p> <p>3. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Faise un seguimento diario a través das actividades previstas para o alumnado de 2º Bac con Latín I pendente.</p>

<p>aula de convivencia?</p> <p>Dependerá da gravidade. En primeiro lugar reflexionar sobre o tema e facer o traballo proposto pola profesora para non perder esa hora de clase.</p> <p>Realización dos exercicios recomendados e autocrítica do feito a corrixir.</p>	
---	--

9.2 Medidas extraordinarias

Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL?</p> <p>Ningún.</p> <p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)?</p> <p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)?</p> <p>Non.</p> <p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.?</p> <p>Non.</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas?</p> <p>Non é preciso.</p> <p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico?</p> <p>Non.</p> <p>3. Existe algún Programa de Diversificación.</p> <p>Si. En 3º E.S.O. 3º D</p> <p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización?</p> <p>Non.</p>

10. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

- **Educación en valores:** o latín e o coñecemento da cultura na que se desenvolveu proporcionan unha excelente base para abordar aspectos relacionados cos valores cívicos e democráticos, así como falar de respecto entre culturas e, por suposto, do respecto entre persoas de distinta condición.

- **Tratamento das TIC:** por medio dos traballos solicitados fomentárase que o alumnado recorra constantemente á búsqueda de información para poder levarlos a cabo, posto que estarán deseñados con tal propósito.

- **Comprensión lectora, expresión oral e escrita:** faranse lecturas de textos en voz alta, tanto en latín coma nas linguas cooficiais, por un alumno ou alumna. Estas lecturas darán lugar a unha reflexión e intercambio oral de opinións sobre o seu contido. O alumnado tamén realizará por escrito diversos traballos ao longo do curso.

11. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Durante o presente curso académico, se a situación sanitaria nolo permite, asistiremos ao Teatro Greco-Latino en Lugo. Concompletaremos esta actividade cun percorrido polos restos do Lucus Augusti romano.

12. DATOS DO DEPARTAMENTO

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
CULTURA CLÁSICA	3º ESO	A, B e Diversificación	PAZ LÓPEZ MACÍA
LATÍN	4º ESO	B	PAZ LÓPEZ MACÍA
LATÍN	1º BAC	B	PAZ LÓPEZ MACÍA
LATÍN	2º BAC	B	PAZ LÓPEZ MACÍA